

LÜHITEATED*NOTES**KROONIKA****Eesti Ornitoloogiaühingu üldkoosolek**

2008. a. EOÜ üldkoosolek toimus 29. märtsil Tartu Ülikooli Raamatukogus, millest võttis osa 50 ühingu liiget. Esmalt tutvustas Andres Kalamees ühingu möödunud aasta tegemisi ning andis ülevaate ühingu rahalistest seisudest ning tulevikuplaanidest. Tänukirjadega peeti mees maismaa talilinnustiku, haudelinnustiku punktloenduste ning talvituvate veelinnuloenduse projektide pikaajalisi kaastöölisi.

Koosoleku teise osa ettekanded olid pühendatud *Hirundo* 20.-ndale juubelile. Raivo Mänd meenutas, kuidas ja läbi milliste raskuste *Hirundo* sündis. Ülo Väli ja Asko Lõhmus andsid ülevaate 20 aasta jooksul *Hirundos* avaldatud artiklite relevantsusest nii Eesti kui ka maailma linnuteaduse kontekstis (vt. käesoleva numbri esimest artiklit). Marko Mägi käsitles hetkel *Hirundot* kummitavaid probleeme ning spekulereis võimalike tulevikuplaanidega. Ühing pidas kõiki *Hirundo* toimetajaid ja toimetuskogu liikmeid mees tänukirja ning temaatilise vihmavarjuga.

Peale väikest pausi rääkis Meelis Leivits (kaasautorid J. ja I. Tammekänd) laanerähni elupaiga eelistustest, Eerik Leibak (kaasautorid J. Elts ja A. Kuus) lõppevast Eesti linnuatlase koostamisest ja sellega seonduvatest probleemidest. Koosoleku lõpetas Ene Vihi ja Tiit Randa ettekanne aasta linnust, tedrest.

Marko Mägi

Lindudga seotud doktoritöid

14. detsembril 2007 kaitses **Priit Kilgas** Tartu Ülikooli Ökoloogia ja Maateaduste Instituudis doktoritöö teemal **Vereparameetrid kui füsioloogilise konditsiooni ja luustiku arengu näitajad rasvatihasel (*Parus major*): looduslik varieeruvus ja rakendamine lindude sigimisökoloogias** (*Blood parameters as indicators of physiological condition and skeletal development in great tits (*Parus major*): natural variation and application in the reproductive ecology of birds*). Juhendaja Raivo Mänd, oponent Jerzy Bańbura (Łodz'i Ülikool).

Kokkuvõte. Loomade füsioloogilise seisundi mõõtmine looduses on oluline nii elukäikude varieeruvuse seletamiseks kui ka looduskaitsebioloogias populatsioonide käekäigu hindamiseks. Käesoleva töö eesmärgiks oli uurida mitmete verest mõõdetavate konditsiooni- ja luustumisindikaatorite looduslikku varieeruvust vabalt elavatel rasvatihasetel ja rakendada neid sigimisbioloogilistes uuringutes. Töös leiti, et pesitsevate vanalindude immunoloogilised parameetrid võimaldavad ennustada lindude edasist ellujäämist. Leiti ka, et pesitsevad emaslinnud olid kehvas konditsioonis kui isaslinnud ning et verenäitajad võimaldasid hinnata elupaiga kvaliteeti. Üllatuslikult leiti, et hauduvad emaslinnud olid kehvas toitumuslikus seisundis eelistatud lehtmetsa fragmentides võrreldes vähemeelistatud okas-metsaga. Samas ilmnas, et elupaigalised erinevused lindude konditsioonis ei olnud otseselt seotud elupaiguti erinevate sigimisotsustega. Töö tulemused osundavad, et antioksidatiivse võimekuse mõõtmine lindudel väärrib edasist tähelepanu kui oluline terviseprobleemide näitaja. Töös demonstreeriti ka, et poegade skeleti luustumist poja kasvades on võimalik jälgida kasutades spetsiifilist verest mõõdetavat biokeemilist markerit – luu aluselist fosfataasi. Samuti näidati eksperimentaalselt, et luu aluseline fosfataas on seotud kaltsiumirohkusega poegade toidus. Seetõttu võib see vereparameeter olla edaspidi kasulikuks indikaatoriks keskkonna kaltsiumipuuduse mõju hindamisel lindudel (näiteks happevihmade korral). Markerit kasutamine võimaldas ennustada ka pesakonna lennuvõimestumise täpset kuupäeva, peegeldades seega poegade lennuvõimestumiselset küpsust.